

Žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím - dotazy

1 Zjišťování psychického násilí

Jakým konkrétním metodickým postupem OSPOD zjišťuje a vyhodnocuje možné psychické násilí v rodině, zejména v situacích, kdy se nejedná o jednorázový incident, ale o dlouhodobé jednání projevující se v souhrnu více událostí?

Samostatný závazný „metodický pokyn pro OSPOD“ vztahující se výlučně ke zjišťování psychického násilí v rodině vydán nebyl, existuje pouze Metodika Dítě ohrožené domácím násilím v rodině z prosince 2025, který vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí (https://mpsv.gov.cz/cms/documents/eb97b99a-2204-6730-1f59-1313f4d8c0d8/Metodika_D%C3%ADt%C4%9B%20ohro%C5%BFen%C3%A9%20n%C3%A1sil%C3%ADm%20v%20rodin%C4%9B_2025).

OSPOD po obdržení podnětu vyhodnocuje, zda se jedná o naléhavou situaci, zda je dítě ohroženo na životě, či nikoliv. Ověřuje nutnost okamžitého zásahu. Pokud není nutný okamžitý zásah, následuje vyhodnocovací proces ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o sociálně právní ochraně dětí (dále ZOSPOD). Vyhodnocování probíhá prostřednictvím analýzy potřeb nezletilého dítěte, vyhodnocení možných rizik a ochranných faktorů. V případě, že je dítě vyhodnoceno jako dítě ohrožené ve smyslu ZSPOD, je vypracován individuální plán ochrany dítěte.

---

2 Evidence podnětů a informací

Jakým způsobem jsou evidovány podněty a informace od rodičů či jiných osob v případech, kdy je spis veden jako uzavřený?

- Jsou tyto podněty archivovány mimo spis?
- Pokud ano, v jaké formě a po jakou dobu?
- Pokud ne, jak je zajištěna možnost zpětného vyhodnocení opakovaného vzorce chování?

OSPOD vede spisovou dokumentaci v souladu s ustanovením § 54 a 55 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dítěte, v platném znění a dále dle směrnice MPSV č. j.: 2013/26780-21, o stanovení evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče, v platném znění.

Rodiče jsou při návštěvě OSPOD informováni o tom, jakým způsobem mohou s pracovištěm komunikovat.

Každý podnět je vyhodnocen z hlediska závažnosti.

Dokumenty jsou evidovány podatelnou dle spisového a skartačního řádu. Spisová dokumentace se z archivu OSPOD předává do centrálního archivu úřadu po nabytí zletilosti nejmladšího dítěte.

Pokud dítě nebylo vyhodnoceno jako dítě ohrožené podle § 6, pak nevzniká povinnost vést o něm spisovou dokumentaci podle § 54 a § 55 ZSPOD.

Pokud je ze strany pracovníka OSPOD poskytnuta adresná jednorázová pomoc (obecné sociální poradenství), je pořízen elektronický zápis, který je následně na konci každého kalendářního roku archivován a předán do spisovny. V případě, že již byl spis v minulosti založen a uzavřen, spis se nachází v příručním archivu OSPOD, pracovník tento dokument vytiskne a vloží do uzavřeného spisu, z důvodu kontinuity dané situace. Spisovou dokumentaci opětovně neotvírá: v případě potřeby zakládá novou spisovou dokumentaci.

---

3 Vyhodnocování opakovaných podnětů

Jakým způsobem OSPOD pracuje s opakovanými podněty poukazujícími na možné porušování rodičovských práv nebo zájmů dítěte?

Existuje metodika nebo interní postup pro vyhodnocení „vzorce chování“ napříč jednotlivými oznámeními?

OSPOD při doručení opakovaných podnětů vyhodnocuje situaci dítěte s ohledem na to, zda se nemůže jednat o dítě ohrožené ve smyslu § 6 zákona o sociálně právní ochraně dětí. Předvolá rodiče na společné jednání a podněty s nimi projedná. Rodičům poskytne obecné poradenství a v případě potřeby doporučí využití odborných služeb. Veškeré kroky posuzuje ve vztahu k nezl. dětem.

Pokud v rodině dochází k porušování rodičovských práv a rodiče nevykonávají řádně rodičovskou odpovědnost v zájmu nezl. dítěte, je nezbytné, aby poměry upravil soud. OSPOD nemá žádnou pravomoc zasahovat do rodičovské odpovědnosti.

OSPOD nemá k dispozici žádnou závaznou metodiku pro tyto případy. Každý případ se řeší individuálně.

---

4 Podmínky pro opětovné otevření spisu

Za jakých podmínek může být znovu otevřen případ (spis), který byl OSPODem uzavřen?

- Jaký typ nových skutečností je považován za relevantní?
- Je možné znovuotevření na základě kumulace opakovaných podnětů?

OSPODem uzavřený a vyřízený spis nemůže být opětovně otevřen. Nové založení spisu je možné, pokud pracovník vyhodnotí nezl. děti jako ohrožené, vždy záleží na komplexním vyhodnocení a posouzení rodinné situace.

---

5 Metodické pokyny a dokumenty

Žádám o poskytnutí nebo odkazy na metodické materiály, interní pokyny či doporučení, které upravují:

- zjišťování psychického násilí
- práci s opakovanými podněty
- vedení a uzavírání spisové dokumentace

Metodika upravující konkrétní postup, doporučení pro zjišťování psychického násilí pro OSPOD vydána nebyla.

Vedení a uzavírání spisové dokumentace je upraveno ZOSPD a dále směrnicí MPSV č. j.: 2013/26780-21, o stanovení evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče, v platném znění (<https://mpsv.gov.cz/metodiky-manualy-instrukce>).

---

6 Dohled nad postupem OSPOD

Jaké kontrolní mechanismy existují pro přezkum postupu OSPOD v případě, že rodič namítá nečinnost nebo nedostatečné vyhodnocení situace?

Dohled je vykonáván nadřízeným koordinátora případu (vedoucí úseku, oddělení). Rodič má právo podat stížnost dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, v platném znění. Stížnost lze podat prostřednictvím podatelny, a to k rukám přímého nadřízené nebo tajemníka úřadu.

Pokud se rodič nebo oprávněná osoba domnívá, že stížnost nebyla řádně vyřízena, může se obrátit na nadřízený orgán, kterým je krajský úřad.

V případě nečinnosti má rodič možnost využít § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění a obrátit se na nadřízený orgán, kterým je krajský úřad.

---

7 Podpora dohody mezi rodiči

Jakým konkrétním způsobem OSPOD naplňuje svou zákonnou povinnost vést rodiče ke spolupráci a napomáhat řešení konfliktů mezi nimi?

- Jaké nástroje a postupy jsou v praxi využívány (např. společná jednání, doporučení mediace, facilitace dohody apod.)?
- Existují interní metodiky nebo standardy pro vedení těchto jednání?
- Jak je vyhodnocována úspěšnost těchto postupů?

OSPOD ideálně jedná s oběma rodiči společně, výjimku tvoří rodiny, kde je podezření na domácí násilí. Poskytuje obecné sociální poradenství, doporučuje využití podpůrných odborných služeb. Při své činnosti využívá nástroje sociální práce jako jsou rozhovory, intervize, případová setkání, případové konference apod.

Konkrétní metodiky pro vedení samotného jednání neexistují. Každý úřad má zpracovány standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí, ve kterých jsou upraveny jednotlivé postupy pracovníků v určitých případech. Pracovníci OSPOD mají možnost využívat informace uveřejněné na webu Právo na dětství.

Pracovník OSPOD s ohledem na sdělení rodičů vyhodnocuje, zda v rodině může docházet k ohrožení dítěte ve smyslu zákona. Pokud vyhodnotí děti jako ohrožené, dochází v rámci práce s rodinou k přehodnocování situace a vypracování individuálního plánu ochrany dítěte. OSPOD následně ověřuje jak a zda jsou naplňovány cíle individuálního plánu ochrany dítěte.

V případě poskytnutí obecného sociálního poradenství OSPOD neověřuje úspěšnost postupů, neboť nedokáže zcela ovlivnit naplňování rodičovské odpovědnosti

---

8 Postup při nefunkční spolupráci rodičů

Jaký je standardní postup OSPOD v situaci, kdy se rodiče opakovaně nejsou schopni dohodnout a dochází k porušování rodičovských práv jednoho z nich?

- Dochází v takových případech k aktivní intervenci ze strany OSPOD?
- Jaké konkrétní kroky jsou činěny k ochraně zájmů dítěte?

Pokud rodiče prokazatelně vzájemně nespolupracují, OSPOD doporučuje využití dostupných odborných služeb. Vždy monitoruje, jaký dopad má nespolupráce rodičů na nezl. děti. Do rodičovských práv nemůže OSPOD legitimně zasahovat, toto oprávnění náleží výlučně soudu. OSPOD má ze zákona povinnost hájit zájem nezl. dětí nikoliv rodičů. Cílem práce každého pracovníka OSPOD je zajištění stabilního, adekvátního prostředí pro nezl. děti, ochrana jejich práv a zájmů.